

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 17/01/2019

Adam Bodnar

VII.7033.2.2014.AMB

Pan
Łukasz Szumowski
Minister Zdrowia
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

Rzecznik Praw Obywatelskich od lat monitoruje zmiany prawne w zakresie uprawnień do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego. W przeszłości RPO zwracał uwagę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministra Zdrowia na brak możliwości uzyskania przez absolwentów studiów magisterskich na kierunku mikrobiologia uprawnień diagnosty laboratoryjnego. W związku z tym, że wciąż wpływają do mnie informacje o nieuzasadnionym ograniczeniu dostępu do zawodu diagnosty laboratoryjnego, pragnę zwrócić uprzejmie uwagę Pana Ministra na następujące kwestie.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *o diagnostyce laboratoryjnej* (Dz. U. Nr 100, poz. 1083), w brzmieniu obowiązującym w latach 2001-2003, diagnostą laboratoryjnym mogła zostać osoba fizyczna, która ukończyła studia wyższe i uzyskała tytuł magistra na kierunkach: analityki medycznej, biologii, biotechnologii, chemii, farmacji, mikrobiologii lub tytuł lekarza oraz zdała egzamin na diagnostę laboratoryjnego. W wyniku dokonanych nowelizacji ustawy **absolwenci kierunku mikrobiologia stracili możliwość wpisu na listę diagnostów laboratoryjnych, a zatem pozbawieni zostali prawa do wykonywania tego zawodu.** W obecnym stanie prawnym możliwość podjęcia pracy diagnosty laboratoryjnego powiązana jest z ukończeniem studiów na określonych kierunkach, nie zaś z efektami kształcenia odpowiadającymi charakterowi tego zawodu.

Na nieuzasadnione ograniczenie dostępu do zawodu wskazywała m.in. Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego w swojej uchwale nr 549.2013 z dnia 12 grudnia 2013 r. czy Konferencja Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich w stanowisku z dnia 5 listopada 2015 roku w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o diagnostyce laboratoryjnej oraz ustawy o działalności leczniczej. Podobne, krytyczne wobec obowiązujących przepisów, stanowisko zajęło Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów w uchwale nr 26-2017 z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie stanowiska PTM odnośnie przyznania absolwentom uniwersyteckich studiów magisterskich na kierunku mikrobiologia prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego.

W opiniach tych wskazywano, że absolwenci mikrobiologii uzyskują efekty kształcenia stanowiące odpowiednie przygotowanie do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego. Dlatego też postuluje się zmianę obowiązujących przepisów, poprzez odstąpienie od określenia warunków dostępu do zawodu poprzez wskazanie kierunków studiów. W zamian za to proponuje się, by o możliwości zostania diagnostą decydowały efekty kształcenia, jakie uzyskują absolwenci studiów

Na kompetencję absolwentów mikrobiologii wskazywał w przeszłości w piśmie przekazanym do wiadomości Rzecznika Rektor Uniwersytetu Łódzkiego. Podnosił on m.in. że „[m]agistrowie mikrobiologii legitymują się oprócz zaawansowanej wiedzy i kwalifikacji praktycznych z mikrobiologii ogólnej, mikrobiologii medycznej, wirusologii, mykologii, parazytologii, epidemiologii i profilaktyki chorób zakaźnych, immunologii zakażeń i genetyki drobnoustrojów, także efektami kształcenia we wszystkich (...) zakresach, które charakteryzują absolwentów analityki medycznej tj. podstawowej wiedzy biologicznej, medycznej (niektóre zajęcia dla mikrobiologów realizują lekarze klinicyści) i społecznej, z diagnostyki laboratoryjnej zakresie chemii, biochemii klinicznej, cytologii klinicznej, immunologii, immunopatologii, toksykologii oraz statystyki”.

Mając na uwadze powyższe, istniejące rozwiązania prawne dotyczące zasad dostępu do zawodu diagnosty laboratoryjnego mogą budzić poważne wątpliwości co do zgodności z art. 65 ust. 1 Konstytucji RP. Przepis ten stanowi, że każdemu zapewnia się wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy, wyjątki zaś określa ustawa. Oczywistym jest, że wskazane w Konstytucji RP prawo podmiotowe nie

jest absolutne i może podlegać ustawowym ograniczeniom, które mogą polegać m.in. na wymaganiu posiadania odpowiednich kwalifikacji czy też koniecznego wykształcenia. Jak stwierdza Trybunał Konstytucyjny w swoim wyroku z dnia 19 marca 2001 r. (sygn. akt K 32/00), „do ustawodawcy należy wyraźne określenie przesłanek, od spełnienia których zależy wykonywanie danego zawodu (...). **Nie może być jednak w tym zakresie arbitralny**”.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2179), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenia podjęcia działań ustawodawczych skierowanych na przyznanie absolwentów studiów magisterskich na kierunku mikrobiologia uprawnień diagnosty laboratoryjnego.

Proszę o powiadomienie mnie o stanowisku zajęтым w niniejszej sprawie.

Z wyrazami szacunku
(podpis na oryginale)

Do wiadomości:

1. Pan Jarosław Gowin

Wiceprezes Rady Ministrów,

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

ul. Wspólna 1/3

00-529 Warszawa

2. Pan prof. dr hab. Stefan Tyski

Prezes Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów

ul. Banacha 1 b

02-097 Warszawa

WUM Budynek CePT